

πάντοις, ἐκέντων οὔποις ἔχον, ἀλλ' ἔτιν αἱς. Ατὰς τοι παρέγε γε τοῖς θεοῖς τῶς οὐδεμίως ἀλλος ἔχον· παρ' ἡμῖν οἵ, οἵ μὴ πακτὸν φύσις κατόπιν· οὐ μὴ τοι πακτὸν φύσης ἔτιν, τὸ μὴ, οὐ φύσης. ποιὸν δὲ φύσης οὐδὲ εἰδέχειν φύσιν καὶ ἀλλος ἔχον, καὶ ποιὸν οὐ· ἀλλὰ νομικὸν καὶ συνδικη, εἴς αὐτὸν διμερον κατατάξαις, διλον· οὐδὲ δὴ οὐδὲ ἀλλον δὲ αὐτὸς αρμόσαις ποιειντος. φύσηι γαρ δεξιά πρεσβύτων, καὶ τοι εἰδέχεται πινας ἀμφιδεξιος οὐδέθεται. τοι δὲ καὶ συνδικη, καὶ τὸ συμφέρον οὐδὲ δικάζειν, ὅμοιος δὲ καὶ τὰ μὲν φυσικά, ἀλλ' αὐτόρητα δίκαια, οὐ ταῦτα πανταχοῦ, ἀλλ' οὐδὲ πολιτεῖα· ἀλλὰ μία μόνην πανταχοῦ καὶ φύσιν ή αρίστη. Οὐδὲ δικάζειν καὶ νομιμων ἔργων, οὐδὲ τὰ καθόλου ταῦτα καθήκεσσε ἔχει· τὰ μὴ γαρ πορευθεῖντα, πολλά· ἐπειναν δὲ, ἔργον ήν· καθόλου γαρ. σταφύρεται δὲ τὸ αδίκημα καὶ τὸ ἀδίκον, καὶ τὸ δικάζειν καὶ τὰ δίκαιαν· ἀδίκον μὴ γαρ δέται τῇ φύσει, η τάξει· τὸ αὐτὸν δὲ πῦτο, οὕτω πορευθεῖν, ἀδίκημα δέται πορευθεῖν, οὐ πο, ἀλλ' ἀδίκον. οὐδὲ μοίος δὲ καὶ δικάζειν. καλέται δὲ καὶ τὸ ποιόν, μέλλον δικαιοτερέσθητο· δικάζειν δὲ τὸ ἐπιπόθυμον τὸ αδίκηματος. καθήκεσσε δέ τὸ εἰπεῖν, ποιῶ τε εἶδι καὶ πότε, καὶ ποιῶ ποιὰ τυγχανεῖν ὄντα, ψευδον ὀπτικεπέον. Οὐτων δὲ οὐδὲ δικάζειν καὶ τὸ ἀδίκον τῷ εἰρηνικόν, αδίκημα μὴ καὶ δικάζειν πορευθεῖν, οὕτων ἐπον τὸ εἰπεῖν τὸ πορευθεῖν δέ τὸ αἰκανογονεῖν, οὐτὸν δικαιοτερέσθητο, ἀλλ' η καὶ συμβεβηκός οὖς γαρ συμβεβηκόν δικάζειν δὲ τὸ αδίκον, πορευθεῖτον. αδίκημα δὲ καὶ δικάζειν πορευθεῖτο, οὐτὸν δικαιοτερέσθητο, ἀλλ' η καὶ αἰκανογονεῖν τὸ δέ τὸ εἰρηνικόν τὸ πορευθεῖν, αδίκημα δὲ οὐδέπω, εἰσὶ μὲν, καὶ μὴ ἀγνοῶν, πορεύεται, μάτε δὲ, μάτε δὲ, μάτε οὐ ἔνεκεν· οἷον πάντες τύποι, καὶ οὐν, καὶ τίνος ἔνεκεν· καὶ εἰπεῖν τὸ οὐδέπω, μὴ καὶ συμβεβηκός, μηδὲ βίᾳ·

At hoc non ita est: sed quodam modo; quamquam apud Deos fortasse nullo modo est: apud nos autem quoddam etiam naturale, quod mobile sit licet non omnne: sed est tamen aliud natura, aliud non natura. Quidnā autē sit quod natura est, ex iis quæ possunt aliter sese habere: & quid non natura, sed lege & institutione, siquidem viraque mobilia simili modo sunt: perspicuum est: & in aliis quoque eadem determinatio accommodabitur. natura enim dextera manus potior est: licet fieri possit, ut omnes ambidextri sint. Iuga vero ex institutione & vilitate similia mensuris sunt: non enim ubique sunt æquales vinaria & frumentaria mensuræ, sed maiores sunt ubi emunt: ubi vendunt minores. simili modo non naturalia, sed humana iura, non eadem ubique sunt. nam neque res publica apud omnes est eadem: sed una tantum ubique ea est secundum naturam, quæ optima est. Vnamquodque autem ius & legitimum, ut vniuersalia sese habent ad particularia. nam quæ aguntur, multa sunt: illorum autem unumquodque est unum: vniuersale enim est, iniuste autem factum & iniuria, iustificatio item & ius inter se differunt: iniuria enim cum natura sit vel constitutione, cum sit iniuste factum euadit: prius vero quam facta fuerit, iniuria tantum modo est. nam ubi est facta, iniuste factum dicitur. simili modo etiam iustificatio. Sed id tamē quod cōmune est, potius iuste facit: iustificatio vero iniuste facti correctio vocatur. horū autē sigillatim quales snā & ceteras species sint, at circa quæ versentur, postea cōsiderandum est. Cum iura vero & iniuria sint ea, quæ diximus: & iniuste agit, & iuste quispiam, cum sponte agit, nam cum inuitus facit neq; iniuste neq; iuste agere censendus est, nisi ex accidenti: accedit enim ut ea quæ agunt, vel iusta sint, vel iniusta. At iuste vel iniuste factum spontaneo & inuito definitur. Cum enim spontaneum fuerit, vituperatur: tūnque etiam est iniuste factum. Quare fit ut iniuste quidem esse quippiā possit, quod tamen nondum iniuste factum sit, nisi id etiam affuerit, ut sponte factum sit. Appello autem spontaneum quemadmodum etiam prius dictum est, illud quod in sua quisiue portestate cognoscens, neque ignorans agit, aut quem, aut quo, aut cuius, id est aut quem verberet, aut quare, aut cuius causa: & unumquodque illorum, non per accidens, neque per vim, ut si quis apprehensa manu ipsius alium verberet.